

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік 20 кор.
на пів року 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць 170 кор.

За границею.

на цілий рік . . . 16 рублів
 або 36 франків
на пів року 8 рублів
 або 18 франків
Поодинокі число по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирнеш ми очи і душу ми вирнеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дни крім неділь і руских свят о 5^{1/2} год. пополудни.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Дамбровського (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереження. — Рекламіції неопечатані вільні від порта. — Оголошення значайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Коментар д-ра Крамаржа про політичне положенє.

(X) Перед кількома днями подали ми промову д-ра Крамаржа про політичне положенє в Молодій Болеславі. Ся промова відбила ся доволі голосним гомоном в німецькім і в півурядовім дзвонікарстві, а відповідно на сі голоси дзвонікарства можна уважати нову промову сего молодоческого проводиря на вічу в Таборі.

Др. Крамарж заявляє, що єго попередньої промови не треба уважати ані як пророцтво будуччини, ані як погрозу, лише як погляд чеського народу на сучасне політичне положенє, як оно уложило ся супротив правительств д-ра Кербера і встановані із сего політичні послідовности. Так думають в Чехах навіть найконсервативніші живла і накликують тепер до витривалости. Бесідник схарактеризував відтак почин німецької обструкції в чеськім соймі, котрої творцем уважає д-ра Кербера і називає єго правительством нещастем для держави. Від 17. жовтня 1899 р., коли правительством піддало ся німецькій обструкції, упала конституційна засада. Спаси державу може лише нове правительством з вільними руками, непрочною минувшиною і доброю волею та рішучістю, щоби змогло розв'язати трудне питанє. Наколи Чехам поведе ся повалити теперішнє правительством, то се буде добродійством для держави, бо кліка непримиримих Німців довела вже раз державу до фінансової, економічної і політичної руйни. Тоді щезне обструкція і в чеськім соймі, бо там німецька обструкція не є непобіди-ма, але тепер не була пора починати там завзяту боротьбу з нею. Німецька обструкція в Празі не здержить Чехів від обструкції у Відні. Хто числить на фінансову нужду Чех, сей перенчислить ся. Сойм і краєвий виділ буде лише приневолений затигати довги, а кр. виділ не зробить більше довгів, як сойм Уздоровлене краєвих фінансів може лише у Відні послідувати.

Др. Кербер уживає мало успішного способу: вижити. Для Чехів се невідповідне, бо они покажуть, що зуміють довше ждати як правительством або держави. Ті, що числять на нервовість Чехів, також перенчислять ся. Так само не допустят ся Чехи самоубийства з нетерпеливості, бо они не мають охоти виступати проти напастий і доносів, як сего сподівають ся Німці і охоронять нарід перед лжепророками, змагаючима до самоубийчої політики. Нехай лише правительством розв'яже державну раду, а дістане на се чеську відповідь. Смирніших послів не дістане, а навіть сі, що бажали б бути уступчивими, не зможуть бути такими, бо дістануть від народу рішучий приказ остати непохитними і правительством певно заведе ся в своїх рожевих аграрних мріях.

Одиноким способом видобути державу

з тяжкої недуги є уступленє міністерства д-ра Кербера. Певно, що й тоді через ніч не змінило б ся зараз політичне положенє, не прийшло б до національного мира, але обидва народи були б щасливі, що могли би жити побіч себе без боротьби безнастанної. Очевидно, наколи народну загорілість так далеко посувать, що хотять викидати з кладовищ чеські написи, тоді неможливе спільне позитив. Головним услівем сего є рівноправність, лише правительством свобідне на всі боки може до сего довести і підготувати такий мир. А коли се було б неможливо, тоді сама держава мусить собі допомогти. Чехи не лякають ся самовладства, бо їх державно-правні, культурні і національні домаганя є управнені і нарід вірить в нарештню побіду, хоч може лише з трудом дійти до неї.

Длятого чеські мужі довіря не можуть нічого иншого дорадзювати народови, як витривати і не подавати ся!

В справі організації учительства.

(Кінець).

Далеко важнішою квестією, яку представлено в згаданій статі, є каса. Хто знає, які відносини панують між учительством, як тяжко не одному з нас живе ся, сей піме значіне і вагу основана каси за допомогової. Я прийняв ся спімнути о тій справі в «Руслані», бо ж «Діло» дуже мале число учителів читає (тай то не в пору, але за який тиждень по виході), очевидно з «десятої руки». Се не сьміх, але дійсний факт, а бути може, що не один не буде цілком читати о сім, що порушено, а так, згадає ся ту, а може ще й деякі инші часописи зволють ласкаво посвятити справі кілька слів, то вона і рознесе ся широко, а на віче, в якого програмі належить кочче помістити тую справу, прибуде не один з товаришів з гадкою або матеріалом, що допоможуть точніше розвинути ся в ситуації.

Не стану доказувати потреби такої каси, кождий признає, що вона потрібна, а хочу лиш застановити над сим, чи належало би її получити з нашим Товариством педагогічним, чи поставити окремо? Після мене, се повинна бути інституція самостійна. Чому? Наше Тов-о педагогічне взяло на себе тільки гуманних обовязків, що поручувати єму ще і веденє такої інституції, як каса за допомогова, се хіба може вчинити несвядомий патріотичної праці членів Виділу Тов-а. Є річию звісною, що веденє каси, котра, після надії, повинна би широко розвинути ся, потребує великого вкладу праці, якої Виділ Тов-а при нинішнім ході річий, не міг би підняти ся. З того єдино огляду я пишусь за заснованєм інституції окремо від Тов-а — хіба, що змінило би ся відповідно єго статут і перенело організацію — хоча правду сказавши, се не є річию пожаданою відтягати від праці, яку Тов-о підприємляло і на славу Руси сповнює.

Чи заложене такої каси самостійно є у нас можливе? Є, і то ще як? Приймім, що в сі члени вступило би яких дві тисячки люда з дрібними місячними (річними) вкладками, то можна вложити капітал, який при добрім орудованю може становити достаточний фонд на всякі підмоги. Ходить тільки о се, чи таке поважне

число членів-учителів могло би зібрати ся? По-винно. При добрій волі і охоті, а злуці сил могло б чейже знайти ся з цілого контингенту педагогічів і єго прихильників так мінімальне число охочих.

Хтонебудь міг би закінчити, що в нас існують инші товариства фінансові, тож не слід роздроблювати сил. То правда, що вони є, одначе наша інституція мала би цілковито відмінну від тамтих задачу до сповнення, задачу, якої вони не мали і не можуть мати.

Установленє бюро безплатної помочи правної (яка, мимоходом сказавши, буде не одному потрібна), вступленє в зносини з касами хорих, з товариствами асекураційними, введиованє всяких пільг, а що найважніше згуртованє учительства — ото задачі, які мала би вона сповнювати.

Комітет вічевий зглядно Товариством педагогічне повинно проте: 1) поставити в програмі нарад єго переважну квестію, 2) висгратити о взірці статута аналогічних Товариств інших народів, пр. Чехів, 3) зглядно подати вічевикам субстат до нарад, 4) віче повинно вибрати комісію, що розслідила би річ, оцінила значіне та евентуально поробити кроки в цілі заснованя такого Товариства, 5) на покритє коптів заснованя вічевика і охочі зложили би певну суму грошній зглядно покищо Т-во педагогічне може вложило би на єго ціль фонд за допомоговий учителів.

На тім і кінчу в тій надії, що справа не перейде без відгону у наших патріотів і не один ще проявить ся голос, що виразить та точніше розбере річ або подасть свої гадки, якими зможе користуватись віче.

Впрочім є се річию дуже пожаданою, щоби порушена квестія стала предметом розмов, нарад кожних товариських сходин навіть двох-трех одиниць, а виследи всего подавати, чи то до головного Виділу Товариства педагогічного, чи до філій — навіть погляди одиниць вельми причинять ся до розясненя річи, що може до часу віча увиятись в якійсь конкретній формі.

Тож до діла товариші, не дайте заснітись так величезній гадці!...

Повиборче поколосє.

Deutsches Volksblatt з д. 21. с. м. містить під заголовком «всепольско-москвофільска коаліція» допись зі Львова, яку наводимо тут в повній основі:

«Галицькі вибори творять зовсім непочесну главу в політичній історії найбільшого коронного краю нашої половини держави. Як звісно, переведено дня 14. с. м. доповняючі вибори на місце десятих руских послів, які між иншим внаслідок відканеного польскоєго соймовою більшости внесєвє пос. Барвіньского на основанє рускої гімнзаві, зложили свої мандати. Отже тепер всеполяки, які мріють про віднову давньої польскоєї республіки і тому рішучо виступають против всяких признав для Русинів, заклучили коаліцію з русофілами, які стремять до злуки з Росією та осуджують самостійний розвій руско українського народа, заклучили єї в сій цілі, щоби побороти заслуженного коло піднесеня руского шкільництва посла Барвіньского,

Від пів року нападєла на него і чернила польско-шовіністична і москвофільска преса»

розповсюджувано клеветні відозви між маси на-
рода, сумної слави польський центральний комі-
тет, брідський, всепольський локальний комітет,
виділ повітовий і москвофільський штаб гене-
ральний зі своїми агентами пустили в рух всі
свої сили, всі випробувані в Галичині виборчі
штуки, щоби побороти дотеперішнього посла.

Посол Барвіньскій, який завжди отверто
заступав самостійний, національний і культу-
ральний розвій руского народу та став недогі-
дним всеполякам і москвофілам своїми періо-
дично в галицькій соймі ставленими внесениями
на основанє руских шкіл, мусів на висшій роз-
каз уступити москвофільському кандидату, о.
Еффиновичови, політичному зерови, коли прочих
девять сецесіоністів перейшло без труднощи.

Тож для теперішнього політичного напрям-
ку в Галичині є дуже знаменним, що якраз сей,
що завжди з повним уміркованєм виступав так
в соймі, як в державній радї, але був звисний,
як рішучий противник москвофільської партії,
мусів уступити поля москвофільському кандида-
тові, який тільки при помочи найогидніших
виборчих ошук міг-осягнути мандат. Також зна-
менним є, що дві противоложні партії, але обо
перті ненавистію против руского народу і его
національного та культурального розвою, — по-
дали собі руки, щоби переперти москвофільско-
го кандидата. Чи сей політичний напрям, який
в вісімдесятих роках XIX столїтя зродив був
звисний процес за зраду стану о. Наумовича і
радника двору Добрянського, лежить в інтересі
Австрії, нехай розважать собі добре міродатні
круги.

Япаньско-російська війна.

Набїг адм. Скридлова.

Як критично треба прийматися вісти з по-
ля битви, доказує справа набїгу адм. Скридлова.
Нечайно появила ся була вістка про его поєву
під Порт-Артуром. Здає ся, що пустили єї самі
Росіяни вїа Владивосток-Петербург-Льондон, що-
би відтак дістала ся через Токіо-Чіфу до адм.
Тога і в сей спосіб змилила его увагу. А тим-
часом вибрав ся Скридлов на побережя Япанії
і затопив там аж пять кораблів: три великі
транспортів і два менші, а надто ушкодив один
кружляк, який хотїв боронити потапаючі кораблі.
Тепер жеж насїла вість з Владивостока, що
ескадра вернула там шасливо, а рївночасно з
Токіо довозять, що адм. Канімура, не бачивши
російської фльоти, завернув з безхосенної пого-
ни і поплив на своє давнє становиско. Але і тим
вістям не можна вірити беззглядно, бо росій-
ску ескадру бачено відтак вже на півночі (бути
може, що погнала ся за япаньськими рибакими
на кити в російських водах), а і всі донесеня
про невдачний поворот Канімури, про обуренє,

яке панує против него в Япанії, та про евенту-
альність, що сповнить з розпуки гаракїрі (роз-
поре собі живїт), правдоподобно розширювані
тільки на те, щоби улекшити єму засїдку на
владивостоцку ескадру. На всякий спосіб Япан-
ці пересвідчили ся, що они не є повними па-
нами на своїх водах та будуть мусїли на буду-
че свої транспортї беречи лучше, а се буде му-
чити военну фльоту, роздроблювати єї та кошту-
вати богато угля і часу. Се не малий успїх
Скридлового маневру, побїч материяльної шкоди,
яку нанїс Япанцям в людях і материялах.

Новї вїсти.

Скридлов доносить до Петербурга: Дня 21.
червня вернула дивізія торпедовців під про-
водом капїтана Виноградского, яка дня 5. с. м. ви-
їхала була на побережя Япанії. Торпедовці при-
близили ся були до пристани Сасало на острові
Гораїдо, але не могли з причини мраки вїхати
до пристани. Виправа займила кілька торговель-
них суден і транспортный корабель. Один з тих
кораблів привела до Владивостока. Більшість
торговельних кораблів везла рибу і риж до Са-
сеґо і Сїмоносекі. — До Берлина доносять з То-
кію, що на затоплених Скридломом транспортів-
цях находило ся два мїліони євїв, які Япанці
викинули в море, щоби не попали в руки Ро-
сіяни. Також находив ся на кораблях великий
запас материялів до будови залїзниць і весь пі-
шов на дно моря. Вїйска згинуло понад 2.000, а
як російські жерела доносять в формі поголоски,
навіть до 5.000. — Винахідчива льондонська
Daily Mail доносить, що генерал Куроки заатаку-
вав Ляоян від півночі і в битві положив 1200
Росїян, які цофнули ся за укрїплені горби. Се
донесене є суперечне з урядовими російськими
рапортами, з яких виходить, що на правім крилі
Япанці стягнули свої позиції, а тимчасом з всею
силою назирають на лівім крилі против так не-
фортунно віддїленого корпуса Штагельберга.

Картинка з Манджуриї.

Кореспондент «Кїевлянина» п. Дмитрич ось
як описує свій праїзд до Манджуриї: Стация
Манджурия.. Конець великої Росїї, початок Ки-
таю. А от і Китайці... жовтоногі, бурошкірі, зі
шкірою, лискучої барви невичещенного самоваря,
без вусів і без борода, — они в рїзних позах
крутять ся по стациї, наповнюючи воздух сво-
їми чудними гортаними звуками. Перше вражїне
від них таке саме, як від стада чвороногих, під-
нявших ся на задні лаби та парадуючих на
людській сцені.. Правда, се все люди низких
китайських верств, бо всі убрані в чорній і синій
красці; нема ні одного в жовтїй, привільованій
красці; але при тим всім, яка сумна мішанина
нужди, бруду, убогости, темноти і людскої мер-
зи.. Обірванці в дранках, в російських ходаках,
піджаках, капелюхах в російських чоботях —
якаж се чудна мішанина китайско-російської бо-

сацкої черни, невиданої навіть Горким. Все те
або шваргоче разом в десяток голосів, або тов-
пчить ся скоро, або підло, по рабськи усміхає
ся, наслідуючи всі ваші движеня і усміхи.. Пер-
ше вражїне, що вся та китайщина сторонить від
нас, ховає ся, розуміє ся, ненавидить нас і цоко-
рає ся лиш силі і власти. — Щож, тут вже Ки-
тай, питаю сибїряка, торговельника в лавці. —
Який Китай, «ваше степенство», таж сама Ро-
сія.. всьо наше.. Нехай тільки чого між собою
допускають ся, або з нами, сейчас наш капітан і
відправить їх до їхнього судї, а сей зараз таки
ім: «чик»... і торговельник повів рукою по шиї..

Н О В И Н К И.

— Календар. В пятницю: руско-кат. Варто-
ломея; рим.-кат. Йоана Хрестителя. — В субо-
ту: руско-кат. Онуфрія Вел. При.; рим.-кат.
Проспера.

— Пожарний Сокіл в Ременові, львівського по-
віта засновано на статуті львівського «Сокола». Статут затвердило вже ц. к. Намісництво.

— Арештованя на Україні. З початком мая зар-
яджено по містах України головно в Києві чи-
сленні ревизії та, що за тим сейчас слїдує, мно-
гі увязненя. В самій кїївській вязниці запрото-
рено з початком мая більш як 200 політичних
переступників, між иншими звисних літератів
Рибаків і Павловича. В редакції дневника
«Кїевскіе Отклики», котрих співробітником є
Рибаків, переведено ревизію, після чого увязне-
но Рибаків на улици як-раз тоді, коли сей
процав ся з звисним поетом Бердяєвом і Шму-
клером. Вправдї увязнено їх всіх трех нараз, але
вечером увільнено Бердяєва і Шмуклера, Риб-
кови задержано в вязниці. Скофїсовано та-
кож друкарню соціально-демократичної партії,
що тревала 5 літ, а коректорів увязнено.

— Свято Русинів в Америці. Сего року мину-
ло як-раз 10 літ, коли то маленькі брацтва з
Шамокін і Кармель в Америці засновали при
помочи щирих патріотів Рускій народній Союз
в Шамокін. З бігом часу зріє сей «Союз» не-
звичайно так в члени, як і майно та значїне. а
найлучшим доказом сего може бути, торжест-
венний похід на ювілейній конвенції «Р. Н.
Союза» в Шамокін, який відбув ся д. 30. мая
с. р. Вже о годині 8. рано зїбрали ся коло цер-
кви всі рускі брацтва, получили ся в коротці з
американськими товариствами і утворили вели-
чавий похід. Цїле місто Шамокін вилягло на
улиці, щоб придивити ся сему походуви. На пе-
реді ішла міська поліція, а за нею поліція огне-
вої сторожі. Відтак слїдували ветерани з іспань-
ської війни з карабінами на раменах, ведені стар-
шиною на кони. Далше ішло пять віддїлів огне-
вої сторожі в червоних сорочках і в цвітами
в руках. Поміж віддїлами стягнули коні сїкавки,
прикрашені також цвітами. За ними машпу-
вав віддїл редменів, котрі представляли перших
мешканців Америки. Кождий з них держав в ру-
ці червону парасоло, а проводив ними старши-
на на білім коні і цілий в білім одягу та з кри-
лами на плечах. Тепер слїдували Русини. На пе-
реді їхав основатель «Союза» п. Таллаш на ко-
ни. За ним несли новий прапор «Союза» і два

Др. Андрїй Чайковський.

Дві стрічі.

(Дальше).

Я нагадав відразу. Качкою звав ся один
із моїх шкільних товаришів у гімназїї. Він від
мене нераз відписував препарації, я йому робив
шкільні задачі. І варто було йому зробити то-
вариську прислугу, що називаєть ся підповіда-
нем, бо добрий був хлопець: знаменитий гімна-
стик і плавак, і мав цілу зиму яблука, які при-
носив до школи. Яблока, розумієть ся, походили
з чужих садів, до яких він по тодішньому зви-
чаю заходив як до своїх, і зносив до себе їх
богачтва як бореук.

Тямлю, коли я прийшов раз на його стан-
цю, то побачив під постїлю кілька скринок
з яблками. Вони були гарно повибирані і по-
укладані в січці, через що міг їх задержати до
Великодня. Качка був хлопець сильний і відва-
жний. Садівники ховали ся перед ним і показу-
вали що сплять, як він показав ся у садї.

Ся Качкова прикмета менї найліпше зятя-
милась. Сими яблками він платив шкільним
товаришам за відповіданя, задачі і препарації.
Та чи то сей самий Качка, мій товариш? — по-
думав я, і мене взяла охота провїрити сю річ.

Я вїїшов на плятформу стациї. Уже смер-

кало ся, і Качка саме наглядив залїзничу служ-
бу при засвїчуваню ламп. Я перейшов попри
нього і приглянув ся уважно. Справдї, він сам.
Обриси лица ті самі, хиба що з довгими ву-
сами.

— Пане портиєр — кажу — купїть менї
з ласки вашої розклад їзди: я буду ждати на
вас у почекальні.

Качка взяв від мене двадцятьсотиківку,
вклонив ся по артикулу бючи рукою «в дах» і
пішов. Я пішов до салї і сїв на своїому місці.
За якусь хвилию я почув у сїнях мірене, вій-
ськове ступанє ніг. Відчинились двері. Вїїшов
Качка, здїйвив шапку і пуєтив ся просто до
місця, де я сидїв. Я встав і дивив ся йому про-
сто в лице. Не було сумніву, що се мій старий
товариш.

— Прошу розклад їзди, пане!

— Пане портиєр — ви здаєть ся в С. хо-
дили до гімназїї?

— До ваших послуг!

— А чи й тепер у вас у запасї яблука
в зимі, як колись то за школярських часів?

— Не розумію вас, пане!

— Ну, яблука можете мати й тепер, але
хиба тепер не потрафите зсунути ся комїть го-
ловою по лянві з поверха!

— Що се значить ся?

— Се значить ся, що я др. Н. ваш старий

товариш із шкільної лавки, та пригадую вам
колишнє.. Сервус, старий друзяко!

Качка почервоїв увесь. Він ще не вїрив
тому, що почув, та жахав ся подати менї руку
Може ще жаден доктор не подав йому руки. Та
я не перестав налягати:

— Ну, старий шибенику, давай ручицю —
я дуже тішу ся тою стрічою, та розкажи менї,
як се ти сюди заблукав?

Качка стиснув менї руку. З його очий свї-
тила ся радість.

— Я не сьмїв, пане докторе.. я щось вас
пізнавав, та далебі, не сьмїв! Як би се виглядало,
колюб так портиєр атакував інтелїгентних паса-
жирів..

— Дай собі спокій з паньканєм! Будьмо
по давньому, от сїдай хвильку! Пане буфетнику,
дайте сюди пива!

Качка присїв, оглянувши ся перед тим на
всі боки.

— Я в третій класї дістав двійку. Менї
правду сказати, не хотїлось учати ся. Менї по-
добав ся мундур: а не маючи що ліпшого, я
пішов до фїнансів, звїдтам до вїйска, вислу-
жив вірно дванацять літ, а тепер я портиєром.
Стация подла. Не беруєсь навіть газет продава-
ти, бо менї і за порто не виплатить ся. Гроші
за газети розїйдуть ся, а редакціям треба за-
платити, бо пожалують ся до дирекції.. А як
же вам?..

американські прапори. За прапорами ішла руска банда, дальше братство Тараса Шевченка з старшиною також на коні. Відтак слідувало братство сьв. Петра і Павла з церковними хоругвами і бандою, потім братство сьв. Дмитрія, сьв. Михайла і три братства з Мавк Кармель з бандами. За братствами їхали делегати. На кінці походу ішли ветерани з цивільної війни з палицями, а їх сини з карабінами. Участь в поході брало до 6.000 людей; всіх банд було 9. По параді удали ся братства до церкви, де відправлено торжественну Службу Божу і посвячено новий прапор «Союза», при чім виголосив о. Струтинський гарну промову, загріваючи всіх до дальшої праці для добра України-Руси.

— **Вистава в Косові.** Уряджена тут рільничо-промислова вистава випала незвичайно гарно. Промислових виробів було дуже багато і все розкуплено. Гарно представляли ся особливо вовняні вироби, господарські знаряди, а також різьби на білясі і дереві, в чім правдивими мистцями показали ся Василь і Никола Шкрабляки з Яворова, Мегединюк з Річки і Девдюк з Старого Косова. Худоби добірної раси доставлено кількасот штук, коней було около 100. Більше чим 4000 осіб звиділо виставу, між іншими кв. Гогенльог, шеф краєвого правительствна Буковині з проф. д-ром Ерліхом. Не могли прямо знайти слів похвали на вироби вистави, а навіть представлено кв. Гогенльогому поодинокі виставців. Кв. Гогенльог звидів також і ткацьку школу. Вчора відбуло ся в Косові промислове віче, почім замкнено виставу. — Так отже багато подивлялися наші гуцулькі вироби і нашу руску працю, але все те фігурувало, як виключно польський промисл. До комітету не вибрано ані одного Русина, афіши віддруковано лише польською мовою, а до сего, як би на глум, червоними буквами на білім папері. Навіть деяким самим полякам було се трохи прикро, що чисто руску виставу рекламовано яко польську, а навіть председателка виставового комітету... Вп. п. Заградникова, жена звісного косівського Заградника, уступила з комітету, коли заряджувачий комітет не хотів узгляднити її просьби: відрукувати афіши і запрошення також і в рускій мові. Справді такий поступок рідкий, навіть як на теперішні відносини, тому то і підносимо его тут з пожалуванням...

— **Рільничий страйк на Угорщині.** Угорський сойм буде мусів здасть ся приспінити своє замкнене, бо послі, будучи в більшости властителями посілостий, спінать се домів, занепокоєні грізними вістками про страйк рільних робітників. Майже зі всіх сторін Угорщини доносять, що серед рільних робітників посушена далеко агітація, що має поставити властителів дір перед двома вибором: або платити рільним робітникам невідповідно більше винагороджене в відношеню до нинішнього, або не зібрати плодів. На случай відмовлення побільшеня платні, організують ся вже тепер рільні робітники, щоби не лише не було страйкомовів, але щоби не допустити також чужих робітників.

— **Зміна в оруженя піхоти.** Pester Lloyd доносить, що в 9. полку піхоти в Йозефштадті в Чехах має бути випробоване нове в оружене для піхоти і стрільців. Іменно один полк піхоти буде поставлений на воєну стопу під зглядом чисельним і одержить полкові ногади, провіянти, полеву пекарню і т. п. Перший тиждень буде відбуватися сей полк всі вирави в дотеперішнім

— Не вам, лише тобі, хочеш сказати! — говорю я, підсуваючи йому склянку пива. — Я лікарем у Б., ведеш мені не эле, люди мають до мене довیره...

— Гей, гей! Ми разом сиділи на одній шкільній лавці, ти пан-лікар, а я бідний портьер, котрий мусить вислухати лайку за йоліона, що вугля не шанує, як се було перед хвилиєю. — Качка почув якийсь сигнал на дворі, винив прожогом решту пива, обтер рукавом свої мігласті вуса, стиснув мені руку і вибіг на двір.

За хвилию війшов він знов до салі з великим дзвінком у руці, подзеленькав і виголосив таким дивним голосом, що я його не пізнав:

— Nach Stanislaw, Kolomyja, Czernowitz, Suczawa nach 15 Minuten Abfahrt — bitte einsteigen! — Do Stanislawowa, Kolomyi, Czerniowiec, Suczawy za 15 minut odjazd — proszę wsiaść! — По руськи не сказав... і пішов далі декламувати те саме. Я забрав своє манате і війшов.

При фіртці стояв Качка. Він випрявив ся і засалотував мені, але руку держав так, аби мені її не подавати.

— Чому ти не анонуєш потягів і по руськи? — кажу йому шепотом.

— Нема такого приказу! — відповів і знов мені засалотував на прощане.

(Дальше буде).

в оруженю, другий в новім, а про вислід одержить міністерство війни точне справоздане. Зміна в оруженю полягає на тім, що рядовой одержать більший запас підручної амуніції, а за се зменьшить ся заразом тягар одеди, провіянту, реквізитів, котрі носить зі собою жовнір. Сім зменьшенем тягару убуде в обтяженю жовніра 2:250 кільограма, ватомість додасть ще 20 набоїв, що важать 0:680 кільограма, значить ся властва пільга буде вносити 1:570 кільограма. Сі зміни є на разі тимчасові, однак коли викаже ся їх хосєвність, будуть запроваджені і в иньших полках, а навіть має наступити ще дальша редукція обтяженя. Є се правдоподобно вислід дотеперішних досвідів в яваньско-російській війні, у якій Японці осягають більшу бойність своїх війск через те, що воякам оставляють лише амуніцію, а весь багаж дають нести кулісам, тимчасом коли Росіяни ідуть до бою зі своїми тяжкими причадалами.

— **Сучасна морска артилерия** складає ся з гармат: тяжких, середних і легких. Розміри гармат розрізняє ся після т. зв. «калібру», се є проміру дула (дюфа). Сли дуло має в промірі більше як 20 центиметрів, се гармата тяжка, 12—13-центиметрові гармати зовуть середними. Найбільшого калібру гармати має італійска артилерия. Російські і япанські панцирники є в оружені гарматами о промірі 305 міліметрів. На кружляках находять ся тяжкі гармати 203-міліметрового калібру. З гармати з дулом 305 міліметрового калібру стріляє ся кулями, що важать 455 кільограмів. Англійска і італійска флота послуговує ся ще тяжкими кулями, котрих тягар доходить до 908 кільограмів (55 пудів). Ріжна є також довгота дула гармат; звичайно числить она 5 до 13 метрів. Тяжка гармата пробиває в не дуже далеком віддаленю залізну плиту грубу на 65 до 98 центиметрів. Наймогучіші гармати має Англія. Звичайні гармати набуває ся з задної части в сей спосіб, що наперед вкладає ся до дула кулю, відтак набій з пороху або иньшого вибухового матеріалу, п.тім замикає ся канал спеціальним «чоном» і запалює ся льонт. Стрільні не могут слідувати по собі дуже скоро, найбільше один на 3 або 5 минут. Менші гармати є звичайно скорострільні. Набір і куля становлять тут одну цілість, що улеткує вельми набиване. Середна, скорострільна гармата може дати на минуту 12 стрільів, легка два рази стільки. В найновіших часах зазсмотрено майже всі кораблі в револьверові гармати системи Максима. Є се гармата, а радше машина до викидуваня куль в незвичайно скоростию. Кулі їх зглядно дрібні, калібер їх вносить 8—12 міліметрів, але за се така гармата викидає 600—700 куль на минут. Кулі є уміщені на стажді, котра пересуває ся попри машину. Крім сего всі воєнні кораблі, панцирники, кружляки посідають крім висше згаданих гармат ще рури до викидуваня торпед над і під водою. Звичайно кождий панцирник є в оруженій в чотирі тяжкі гармати, 10—12 середних скорострільних, 30—40 легких і машинних. Кружляки мають також тяжкі гармати, але меньшого калібру, за се находить ся на них більше число середних і легких гармат.

— **Про міжнародний жіночий конгрес** подали ми вже вчера згадку, днес доповнимо єї деякими подробицями. Міжнародний жіночий союз основано 1886 року. Кілька визначніших жінок, що стояли на чолі жіночого руху в Америці скликали тоді в Вашингтоні конституючі зборя, на які запросили також представителки Англії, Франції, Финляндії, Данії і т. д. За тим іде скликає міжнародного конгресу на всесвітній виставі в Чикаго. Слідующего року основано союз німецьких жіночих товариств. Через пять років після того стали осноувати ся такі союзи і по других краях. На спільний зїзд міжнародного союзу 1899 р. в Лондоні приїхали представительки 9-ти держав, а тепер зїхали ся були в Берліні заступниці жіночих союзів із 19 держав. Загальне число членів всіх союзів доходить до 7 міліонів. — Теперішній конгрес мав на цілі обговорити багато питань, що відносять ся до положеня женщин, не надаючи при тім своїм нарадам ніякої політичної zakresки. Зїзд відбував свої засіданя що дня а в кождій секції, які виділив із поміж себе зїзд, читано що дня по десять рефератів. В першій секції обговорювано справу жіночого образования у всіх фазах. На дневнім порядку були тут: домашне виховане дитій матерію, діточі городи, початкові дівочі школи, гімназияльне і університетске виховане дівчат. В сій секції був між иншим прочитаний згаданий нами дуже інтересний реферат славного професора Гарнака, що обставав за спільними гімназиями для дівчат і хлопців. Та не лиш ученики але й учительський збір повинен складати ся із обох полів. Гарнак противить ся окремишим жіночим школам, вважаючись, що в них заедуть ся такі погани звичаї, як на виключно мужеских(?) Однак при тім звернув референт увагу на те, що жінка по своїй природі більш спосібна до заховуваня здобутків науки, як до їх роазирюваня, хотя нігде правди діти — і поміж мужчиками нема надто великого числа ви находчиків та відкривачів. В другій секції звер-

нено подрібно увагу на становиче жінки в сільским господарстві, домашній службі, фабриці і в уряді, а також жінки, що буває сиділкою, сестрою милосердия і лікаркою, що займає ся артистичною і науковою діяльністю. Із рефератів виголошених тут годить ся згадати, що, п. М. Лянг, обговорюючи організацію австрійских робітниць, начислила у нашій державі після вислід конскрипції із 1900 р. 4 міліони робітниць рільних а 1 міліон промислових. Із послідних найбільшу організацію мають тютювні робітниці, що числить 3.400 членів. Трета секція просліджувала питаня, що відносять ся до соціального положеня женщин і єї ідеалів як: охорона дитій малолітних, піднесене моральности і т. д. Послідна з ряду секція посвятила свою працю питанням законним жінки. Обговорювано тут kwestию подружя, опіки, оборони жіночої праці а квінци політичні права жінки. До сеї справи відносив ся реферат п. Нарер із Австралії, виголошений на публичнім вічу, що відбувало ся під час конгресу, про наслідки признаня виборчого права для жінок. Із 7890 управнених до голосованя жінок зажадало підчас послідних виборів до австралійского парламенту втягненя до ліст виборчих 78% а 85% вписаних виконало своє право, через те і законодавство австралійске узгляднило вже багато бажань жіноцтва, а що найзамітніще з того, що жінки одержавши право голосованя, причинили ся вельми, що до парламенту увійшла більшість послів побороюючих алькоголізм.

— **Франція а Ватикан.** Хвилево опорожнених епископских столиц в Франції є аж сім. Позаяк Папа не годить ся на кандидатів, поставлених президентом Комбесом, треба сподівати ся, що сі столиці не зараз будуть обсажені. Задля того сьвта столиця уділила капітульним вікарям, що заряджують опорожненими диецезиями, ширшу повновлясть. Мимо сего оцінюють в ватиканських кругах теперішній стан відносин з Францією менше пессимістично і є прямо перековані, що в коротці приберуть відносини між републикою а курією нормальний хід.

— **Нещастя.** В дальшій ході видобуто 90 трупів — жертв звісної катастрофи на кораблі «Генерал Слюком» в Новім Йорку. Загальне число видобутих досі жертв вносить 730; недостає ще 300 осіб. — Вчора повстав в заведеню божевільних в Бісатр в Франції грізний пожар нараз в п'ятиох місяцях. Підложили его здасть ся самі божевільні. Ратунок був незвичайно утруднений, але mimo сего ніхто не погіб. Шкода є незвичайно велика. — В Реці в магазинах при-стани, де находило ся дуже багато муки, повстав вчора огонь. Шкода вносить около пів міліона корон.

— **Наукові курси,** уладжені товариством прихильників української літератури, науки і штуки (Львів, ул. Повіньского, 6). Поділ годин у днях 23—30 н. ст. червня 1904: 23 четвер о год. 9¹/₂ Інавгурция. — Вступна промова М. Грушевского. 10—11 І. Франко: Огляд української літератури від найдавніших часів до кінця XIX віка. — 24. п'ятниця 8—10 І. Франко: Огляд української літератури від найдавніших часів до кінця XIX віка. 10—11 М. Грушевский: Огляд історії України-Руси. — 25. субота 8—9 І. Франко: Огляд української літератури від найдавніших часів до кінця XIX віка. 9—10 М. Грушевский: Огляд історії України-Руси. 10—11 Ф. Вовк: Українська етнографія. — 27. понеділол 8—9 М. Ганкевич: З новішої історії Західної Европи. 9—11 Ф. Вовк; Українська етнографія. — 28. второк 8—9 М. Ганкевич: З новішої історії Західної Европи. 9—10 І. Франко: Огляд української літератури від найдавніших часів до кінця XIX віка. 10—11 Ф. Вовк: Українська етнографія. — 29. середа 8—9 І. Раковский: Онто- і фільогенезис чоловіка. 9—10 С. Томашівский: Угорска Русь. — 30 четвер 8—9 М. Ганкевич: З новішої історії Західної Европи. 9—10 М. Грушевский: Огляд історії України-Руси. 10—11 І. Франко: Огляд української літератури від найдавніших часів до кінця XIX віка. Дальші курси будуть оголошені в своїм часі. Виклади відбувають ся в великій салі готелю Belle-vue, в доях 23 червня до 20 липня н. ст., на підставі § 2 уставу про товариства. Вступ до салі тільки за запрошеннями, виданими комітетом. Учасники мусять мати все при собі запрошеня. Входити на салю під час викладу не вільно. — Комітет: М. Грушевский, І. Франко, М. Грушевська, В. Гнатюк.

— **Дрібні в'сти.** З Чикаго доносять, що вибір Рузвельта як кандидата на президента є занепокоєний. — Вчора по полудні застрівив ся у Львові Альфред Г., слухач IV-го року прав, син совітника краєвого суду. Причиною мала бути нервова слабість з надмірної науки. Денат приготовляв ся тепер до іспиту. — Б. президент найвисшогд трибуналу Кароль Штремаєр помер вчора в Потпах. — Командант корпусу ген. Філлер доковав в понеділок і вторник перегляду війскової залози в Золочеві, а в середу перегляд баталіону стрільців в Бродах. — В Бучачі скраджено в сих днях з тамошньої церкви кілька дорогоцінних предметів.

В кожній рускій хаті повинна бути на стіні мапа
всей Руси-України, видана Р. Тов-ом педагогічним у Льво-
ві. (Величина : 75x59 см.). Коштує лише 40 сот. Моло-
діж при науді чи забаві все буде мати перед очима на-
глядний образ нашої великої Вітчизни.

Наука, штука, література.

— **Учитель**, орган руского Тов-а педагогічного, ч. 12, містить: Зі шкільної статистики. — Методика всемірної історії. — Відносини в наших середніх школах в світлі класифікації. — Садочок при школі. — З педагогічної спадщини Оскара Егера. — Рада шкільна краєва а центральна комісія статистична. — Новинка. Яко додаток долучено: Дещо про Антарктиду, д-ра Ст. Рудницького.

Телеграми

в дня 23. червня.

Відень. Днесь на загальних послуханях прийняв цісар між иньшими також Впрессєв. д-ра Григорія Хомишина.

Відень. Wiener Abendpost оголошує, що неправдою є, будьто би президент міністрів др. Кербер мав згодити ся, що без відома Німців не виконає навіть вже існуючих ухвал, о скілько они ческому народови або иньшим ненімецьким народностям запевнюють рівноуправненє в школах, урядах і публичнім житю. Закид сей зроблено д-рови Керберови на засіданю молодоческих послів.

Будапешт. Сторонництво Кошута відбуло вчєра засіданє під проводом Комятого. Ухвалєно голосувати проти бюджету зарівно з основного політичного становища клубу, як також з причини напряду, який вибрав габінет Тіси. Поставлено також домагати ся від правительства сповненя прречєнь в справі виборчої реформи і підняти живу акцію против проєкту підвишеня цивільної лісти. Внесеня о зновленє обструкції відложено до осєни.

Гамбург. На запросини гамбургскрго сенату обіцяв англійський король Едвард првбути до Гамбурга і звидіти сєнат, промислову палату і біржу.

Будапешт. З Білгорода доносять, що королева Наталія старає ся при помочи одного з приятелів помершого короля Міляна перенести останки замордованого короля Олександра до Крушєдолу і там похоронити їх побіч Міляна. О спеціальний дозвіл на се буде просити ще нашого цісаря.

Льондон. Daily Mail доносить, що на полудне від Кайчу веде ся безприврна борба. Після вістий, наспілих з Нючвану, обі сторони борять ся з незвичайною зайлостю.

Льондон. Япанський маршалок Оваша іменований головним вождом всіх япанських сил на сумі і віцекоролем Манджуриі. Заки новий вожд прибуде на поле битви, мають дотеперішні генерали Куроки, Оку і Нодзү після можности здержати ся від рішаючих підирнять.

Надісланє.

ОКУЛІСТ

Др. ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує

при ул. Личаківській ч. 19 А від 11—12 і від 4—5.

„Напівник церковний“

видавий бл. п. Ігнатієм Полотнюком в Перемишлі, можна набувати у тогож жени під адресою: Катерина Полотнюк, вдова по півці катедральнім в Станиславові, ул. Собіського ч. 50.

Ціна брошуров. прим. 4 К.
Оправного в пів-полотно 4 К 50 с.
Оправного в полотно 5 К.
Пересилка поштова 60 сот.

Александр Стефан — В. Щурат.
УЧЕБНИК французької мови
Часть I. Апробований для всіх середних женських шкіл.
Примірник оправлений в полотно 2 К 50 с.
(на поштову пересилку 15 с). Купити можна лиш в Рускім Інституті для дівчат в Перемишлі

НАКЛАД А. ХОЙНАЦКОГО.

Лєв Лопатинський.
Беата і Гальшка
трагедия з другої половини XVI віку в 5 актах.
Ціна 1 К.
Щє в р. 1891. прихильно оцінена рефє-
рєнтом краєвого драматичного конкурсу,
др. Евг. Олесницьким, а відтак перероб-
лена наново, ся драма відзначає ся
скондензованою акцією, трюгаючими сце-
нами і вірними характерами на тлі
історичного кольориту. Тому і в читаню
не тратить свого вражіння
Набути можна в Ставропольській книгарни
у Львові

„Тревоги автора і видавника“
(гумористична подія з натури)
О. Я. Кониського
можна набувати в Адміністрації «Руслана» та
в обох руських книгарнях у Львові.
Ціна примірника на веліновім папері ви-
носить всего 30 сот. (з поштовою пересилкою
35 сот.)

Товариство „Просьвіта“ у Львові
підняло ся в сім році виданя, якого потреба для
всей нашої суспільности дуже діямаючо дає ся
відбувати. Іменно під редакцією голови Товари-
ства «Просьвіти» проф. Юліана Романчука ма-
ють видавати ся твори наших найзнаменитших
письменників в цілі їх спонукризованя. Перша
книжка, яко том I. „Рускої письменности“, обни-
маючий твори Котляревского, Артемовского-Гулака
(межи ними і зовсім ще незнані) і Гребінки, з
портрєтами і короткими житєписами авторів
вже появила ся і продає ся в гарній оправі по
1 кор., в найгарнійшій оправі 1-50 кор. На пере-
силку поштову долучити треба 30 сот. більше.
Висилає ся тільки за попередним надісланєм гро-
ший або за побранєм поштовим (Nachnahme).
Позаяк наклад виносить всего 3000 при-
мірників, проте просимо спішити ся з замо-
вленнями.
Дістати можна в Канцелярії Товариства
„Просьвіти“ у Львові, Ринок 10.

Християнський Календар МІСІОНАРЯ
на 1904 рік
коштує лише 50 сот., а з поштовою пересилкою
60 сот. Зміст багатий, ілюстрації гарні. При за-
купні більше примірників вельми значний опуст.
Висилає лише за готівку: *Видавництво Чина со*
Василія В. в Жовкві.

Всілякі
КУПОНИ
вильосовані
цінні папері
виплачує без потрученя
провізії або коштів
Контора виміни
ц. к. упр. гал. акц.
БАНКУ
Гіпотечного.

Найновіший твір
Л. Лопатинського
ПАРАЦЯ
комедия в 3 актах зі сьпівами
(з побуту літників)
відзначає ся невичєрпанім іовіальним гумором
і жвавим діяльгом. Ся комедия збогачує знат-
но галєрию типів у наших народних штуках так
з кругів сєлян, як і міщухів. Сьмішність ситуа-
цій і характерів розміщена рівномірно між му-
жиків і панів, і тому ся комедия надає ся над-
звичайно до вистав по читальнях, бо сєлянин
не буде тут бачив себе як звичайно в комедії
упосліджєним недотєпою, але противно має на-
году посьміятися трохи і з містових літників.
Попри те все сей твір носить на собі знамя
єтичної і патріотичної сьвідомости.
— Ціна 2 кор. —
Набути можна у накладчика С. Горуна у
Львові, пл. Домбровского ч. 1, і в книгарнях.

ОБЕЗПЕЧАЙТЕ БУДИНКИ, ДВИЖИМОСТИ, ЗБІЖЄ І ПАШУ
против огневих шкід
в одинокім рускім Товаристві асекураційнім
„ДНІСТЕР“
ТОВАРИСТВО ДНІСТЕР опирає ся на взаїмности членів, то значить, звертає членам
щорічну чєсту надвижку. Звороти виносили за р. 1900, 1901 і 1902 суму 219.332 кор.
т. є 8%.
ШКОДИ ліквідує ДНІСТЕР скоро при участі місцевих членів і делегатів. Від
1893 до 1903 виплатив ДНІСТЕР відшкодовань на суму 4,161.669 кор.
ФОНДИ ДНІСТРА з кінцем 1903 р. виносять 1.013.691 кор. і уміщені в публі-
лярних цінних паперах.
ПОЛІСИ ДНІСТРА приймає при позичках Банк краєвий і каси ощадности.
АГЕНЦІИ ДНІСТРА находять ся у всіх містах, місточках і многих сєлах і легко
кождому обезпечити ся через агєнта; ДНІСТЕР уділяє агєнції господарям, де єще на
більшій округ нема агєнції. Агєнти заробили вже 537.815 кор. провізії.
НА ЖИТЄ треба обезпечити ся через ДНІСТЕР в Товаристві краківскім; власну
провізію від таких обезпечєнь дає ДНІСТЕР на рускі добродійні ціли; тому на жите
обезпечайте ся тільки через ДНІСТЕР.
ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЄНЬ „ДНІСТЕР“
у Львові, ринок 10, в домі «Просьвіти».